

Nr 180.

Av herr **Holstenson m. fl.**, om användande av medel ur jordbrukets prisregleringsfond till fraktbidrag vid export av hö.

Under senare år har ett jordbruksstöd genomförts, som på olika områden varit jordbruket till gagn. Detta stöd gives emellertid endast åt vissa produktionsgrenar. Enligt vårt förmenande motivera emellertid de tryckta priserna på hö att lättnader beredas även producenterna härav.

Uppgifterna om import och export av hö under de senaste åren lämnas i följande tabell:

1935 import	7 790 ton,	export	11 174 ton
1936	»	1 771 »	»	15 648 »
1937	»	1 184 »	»	13 363 »
1938 jan.—nov.	...	2 960 »	jan.—nov.	...	9 499 »

På statens banor nedsattes frakterna med 7 % 1938 men ej på bolagsbanor. Fraktsatserna äro för närvarande för hö exempelvis till Trälleborgsgränsen:

Eksjö	371 km	165 öre	allt per 100 kg
Enköping	704 »	196 »	» » » 100 »
Hedemora	715 »	228 »	» » » 100 »
Jönköping C.	394 »	138 »	» » » 100 »
Krylbo	692 »	179 »	» » » 100 »
Linköping	471 »	143 »	» » » 100 »
Norrköping	517 »	160 »	» » » 100 »
Nässjö	350 »	138 »	» » » 100 »
Sala	725 »	185 »	» » » 100 »
Tranås	402 »	140 »	» » » 100 »
Uppsala	746 »	188 »	» » » 100 »
Västerås	666 »	190 »	» » » 100 »
Örebro	560 »	154 »	» » » 100 »

Priset å hö ställer sig för närvarande omkring 5: — kronor per 100 kg i hårdpressade balar i järnvägsvagn. Detta pris kunna vi ej anse täcka kostnaden på långt när under nuvarande arbetskostnader för lantbrukarna.

Det är en stor mängd gårdar i mellansverige, som genom jordmån och läge äro hänvisade att å sin areal till övervägande del odla hö.

På grund av mul- och klövsjukan har ju än mera avsättningen å hö för året minskats inom landet.

Vid det pris, som producenterna i regel för närvarande få för sitt överbihang till riksdagens protokoll 1939. 3 saml. Nr 178—180.

skott av hö, erhåller lantbrukaren för sin vara 12—13 öre pr levererad foderenhet. När lantbrukaren köper kraftfoder måste han vid nuvarande läge betala 16—18 öre pr foderenhet. Detta är sakläget sett från lantbrukarens sida.

En annan synpunkt är den nationalekonomiska och här kan först och främst nämnas, att nuvarande skatten utgör 5 öre pr foderenhet (kraftfoderblandningar) och den nationalekonomiska balansen blir då: 12—13 öre vid exporten av hö mot 11 à 13 öre pr foderenhet vid importen av oljekaka. Exporten av hö är således vinstgivande för Sveriges nationalekonomi, den skulle vara det till och med i fall vi inte hade ett skörderesultat, som endast skulle täcka behovet.

Nu är det emellertid så, att landet i sin helhet uppvisar ett stort överskott för export.

Dessa siffror äro endast teoretiska, men i praktiken ser saken annorlunda ut.

Först och främst kan naturligtvis höet ej helt ersätta kraftfodret och vice versa. Och sedan kan den lantbrukare, som på grund av icke tillräcklig egen höskörd måste köpa kraftfoder, icke räkna med att kunna köpa höet till ett pris av 12 à 13 öre per foderenhet, utan priset blir på grund av frakten och kostnaderna så högt att det inte, åtminstone sällan, lönar sig att köpa hö. Han föredrar då att köpa kli, vilket för närvarande kostar 15 à 16 öre foderenheten, därav skatt 5 öre pr foderenhet.

Det har sålunda visat sig, att det exempelvis finnes lantbrukare, som trots en mycket dålig höskörd icke vilja köpa hö utan önska ersätta höbristen med annat foder. I praktiken betyder detta, att lantbrukaren tillför regleringsfonden en betydande inkomst genom skatten på det av honom förbrukade importfodret, vars pris på utlandsmarknaden är så långt, att det är nationalekonomiskt och, trots den höga skatten, även privatekonomiskt gynnsamt, så länge som det är möjligt att exportera det inhemska fodret (höet).

Det pris Sverige erhåller för höet vid Sveriges gräns mot Tyskland motsvarar c:a 18 öre per foderenhet, under det att priset på oljekakor i genomsnitt är 12 öre per foderenhet cif Sverige.

Ett utbyte av hö mot oljekakor kan nationalekonomiskt och praktiskt försvaras under nuvarande marknadsförhållanden och så länge hö går att sälja.

För att nå rättvisa och balans i jordbruksstödet synes det mig ofrånkomligt att något göres för att stödja hömarknaden.

I proposition till riksdagen har Kungl. Maj:t föreslagit att ett belopp av 2 000 000 kronor från jordbrukets prisregleringsfond skulle få användas för understödjande av export av fodersäd. Lämpligast torde vara att Kungl. Maj:t bemyndigas disponera ett belopp från prisregleringsfonden även för här ifrågakarande ändamål. Om ett någorlunda effektivt fraktbidrag vid export av hö skall kunna utbetalas, torde ett belopp av 50 000 kronor vara

erforderligt. Att fastställa grunderna för fraktbidraget torde böra överlämnas åt Kungl. Maj:t.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att använda ett belopp av 50 000 kronor från jordbrukets prisregleringsfond till fraktbidrag för hö, som försäljes till export.

Stockholm den 21 januari 1939.

Allan Holstenson.

Anton Pettersson.

A. R. Aronsson.

J. A. Andersson.
